

Forenede sager C-241/91 P og C-242/91 P

Radio Telefis Eireann (RTE) og Independent Television Publications Ltd (ITP) mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Konkurrence — misbrug af dominerende stilling — ophavsret«

Forslag til afgørelse fra generaladvokat C. Gulmann fremsat den 1. juni 1994	747
Domstolens dom af 6. april 1995	808

Sammendrag af dom

- 1. Konkurrence — dominerende stilling — begreb — tv-selskabers monopol på oplysningerne om de ugentlige programoversigter
(EØF-traktaten, art. 86)*
- 2. Konkurrence — dominerende stilling — ophavsret — ugentlige tv-programoversigter — udøvelse af retten — misbrug — betingelser
(EØF-traktaten, art. 86)*

3. *Appel — anbringender — forkert bedømmelse af de faktiske omstændigheder — afvisning (EØF-traktaten, art. 168 A; EØF-statutten for Domstolen, art. 51)*
4. *Konkurrence — dominerende stilling — påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater — kriterier (EØF-traktaten, art. 86)*
5. *Internationale aftaler — aftaler indgået af medlemsstaterne — aftaler indgået forud for EØF-traktaten — hjemmel for begrænsninger for samhandelen inden for Fællesskabet — ulovlighed — aftale ratificeret af en medlemsstat, der allerede er bundet af EØF-traktaten — virkninger for Fællesskabets kompetence — foreligger ikke (EØF-traktaten, art. 234 og 236)*
6. *Konkurrence — administrativ procedure — standsning af overtrædelser — Kommissionens beføjelser — påbud til virksomhederne (Rådets forordning nr. 17, art. 3)*
7. *Konkurrence — administrativ procedure — standsning af overtrædelser — byrder som pålæg — virksomhederne — proportionalitet — kriterier (Rådets forordning nr. 17, art. 3)*
8. *Konkurrence — administrativ procedure — beslutning, der konstaterer en overtrædelse — begrundelse — forpligtelse — rækkevidde (EØF-traktaten, art. 190)*

1. Tv-selskaber har en dominerende stilling i traktatens artikel 86's forstand, når de som følge af det faktiske monopol, de har på de oplysninger, der danner grundlag for deres oversigter over de programmer, der kan modtages af de fleste husstande i en medlemsstat og en væsentlig del af husstandene i den tilgrænsende del af en anden medlemsstat, er i stand til at forhindre en effektiv konkurrence på markedet for ugentlige tv-blade i de berørte regioner.

2. En adfærd, der udvises af en virksomhed i en dominerende stilling, og som falder

ind under udøvelsen af en rettighed, hvilken i henhold til en national ret er en »ophavsret«, er ikke allerede af den grund unddraget enhver vurdering i forhold til traktatens artikel 86.

Fastsættelsen af betingelserne for og de nærmere regler om beskyttelse af en immateriel rettighed henhører ganske vist, så længe der ikke er tilvejebragt ensartethed inden for Fællesskabet eller sket en tilnærmelse af lovgivningerne, under national ret, og eneretten til reproduktion er en af ophavsmandens væsentligste særrettigheder, hvorfor en nægtelse af at give en

licens, selv om der er tale om en virksomhed i en dominerende stilling, ikke i sig selv kan udgøre et misbrug heraf.

Domstolen kun støttes på, at Retten har overtrådt retsregler, idet enhver bedømmelse af faktisk karakter er udelukket.

Indehaverens udøvelse af eneretten kan ikke desto mindre under særlige omstændigheder føre til, at der foreligger et misbrug. Dette er tilfældet, når tv-selskaber påberåber sig deres ophavsret i henhold til den nationale lovgivning med henblik på at forhindre, at en anden virksomhed i et ugeblad offentliggør oplysninger (om titel, kanal, dato og tidspunkt for udsendelserne), ledsaget af kommentarer og billeder, som de har erhvervet uafhængigt af de nævnte selskaber, såfremt den pågældende adfærd for det første forhindrer, at der bliver skabt et nyt produkt — et komplet ugentligt tv-program — som de omhandlede selskaber ikke udbyder til salg, og som der er en potentiel efterspørgsel på fra forbrugernes side, hvilket udgør et misbrug i henhold til traktatens artikel 86, stk. 2, litra b), såfremt nægtelsen af at stille de pågældende oplysninger til rådighed for det andet ikke er begrundet i særlige forhold for radio- og tv-spredningsvirksomheden eller virksomheden med udgivelse af tv-blade, og såfremt de omhandlede selskabers adfærd for det tredje betyder, at de forbeholder et afledt marked, nemlig markedet for ugentlige tv-programblade, for sig selv og dermed udelukker enhver konkurrence på dette marked, idet de nægter at give adgang til de oplysninger, der er det nødvendige basismateriale for et sådant blad.

3. En appel kan i medfør af traktatens artikel 168 A og artikel 51 i statuten for

4. Betingelsen om en påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater i traktatens artikel 86 er ikke kun opfyldt, hvis den anfægtede adfærd faktisk har påvirket samhandelen mærkbart. Det er tilstrækkeligt, at det bevises, at den omhandlede adfærd kan have en sådan virkning. Dette er tilfældet, når en virksomhed udelukker enhver potentiel konkurrent på et geografisk marked bestående af en medlemsstat og en del af en anden medlemsstat og således ændrer konkurrencestrukturen på det pågældende marked, hvilket påvirker mulighederne for samhandelen mellem de nævnte medlemsstater.
5. Bestemmelserne i en konvention, der er indgået forud for traktatens ikrafttrædelse eller efter omstændighederne forud for en medlemsstats tiltrædelse — og hvorpå traktatens artikel 234 derfor finder anvendelse — kan ikke påberåbes i forholdet mellem medlemsstaterne, såfremt der ikke er fare for tilsidesættelse af tredjestaters rettigheder. Når en konvention er blevet ratificeret af en medlemsstat, der allerede var bundet af traktaten, kan den ikke påberåbes til støtte for at begrænse Fællesskabets kompetence i henhold til traktaten, idet denne kun kan ændres i overensstemmelse med proceduren i artikel 236.

6. Anvendelsen af artikel 3 i forordning nr. 17 må ske under hensyn til arten af den konstaterede overtrædelse og vil kunne omfatte såvel påbud om at udføre visse handlinger eller præstere visse ydelser, der ulovligt har været undladt, som forbud mod at fortsætte med visse handlinger eller at opretholde en vis praksis eller situation, der er i strid med traktaten.
7. Proportionalitetsprincippet indebærer i forbindelse med en anvendelse af artikel 3 i forordning nr. 17, at de byrder, som pålægges virksomhederne med henblik på at bringe en overtrædelse af konkurrenceretten til ophør, ikke må overskride grænserne for, hvad der er rimeligt og nødvendigt for at opfylde det tilsigtede mål, nemlig at sikre, at de regler, som er blevet tilsidesat, overholdes.
8. Beslutninger fra Kommissionen, som har til formål at konstatere en overtrædelse af konkurrencereglerne, at meddele virksomhederne pålæg og at pålægge dem bøder, skal i henhold til traktatens artikel 190 begrundes, hvilket indebærer, at Kommissionen skal angive de grunde, der har ført den til at vedtage en beslutning, således at Domstolen og Retten kan udøve deres kontrol, og således at medlemsstaterne og de berørte borgere kan få kendskab til de betingelser, hvorunder den har anvendt traktaten. Det kan ikke kræves, at Kommissionen beskæftiger sig med alle de faktiske og retlige spørgsmål, som er blevet behandlet under den administrative procedure.